

Naujienų Antroji Dalis

NR. 345

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XII METAI

JONAS AUGUSTAITIS

Buv. Lietuvos Kariuomenės Vado ats. generolo Stasio Raštikio atsiminimai

Knyga išleista gražiai. Pirmas tomas išėjo 1956 m. Antrasis tomas dar neišėjo. Išleido "Lietuvių Dienos" Los Angeles, California. Kaina \$7.00; 704 puslapiai. Knygos antraštė: "Kovose dėl Lietuvos" Autoriaus dedikacija: "Šią pirmąją atsiminimų dalį skiriu savo mylimajai Tėvynei ir mielajai Lietuvos kariuomenei".

Ivertinti ats. gen. St. Raštikio atsiminimus ir juose paliestas ir daugumoje "išspręstas" įvairių sričių plačiasias problemas, — kariuomenės, krašto saugumo, krašto ūkio, politikos, tautinę bei savo asmeninę veiklą, šeimos padėtį bei išeitą mokslą, — tektų parašyti mažų mažiausia du tokius tomus, kaip gen. Raštikio atsiminimai. Neturint tačiau tokios galimybės, aš norėčiau šioje vietoje paliesti tik kai kurias atsiminimų vietas, mano supratimu, labiausiai charakteringas pažiūras, kurios yra gyvos ir diskutuojamos dar ir šiandien lietuvių visuomenėje.

Taigi "atsiminimai" parašyti ne eilinio asmens, bet buvusio Lietuvos visų karinių pajėgų viršininko — Kariuomenės Vado. Autorius, kaip jis pats sakosi savo atsiminimuose, daug rašinėdavęs būdamas dar Lietuvoje. Jis pats apie savo raštus šitaip sako:

"Tekdavo girdėti vieną kitą priekaištą, kad aš (Raštikis), esą per daug kalbėdavęs. Pirmiausiai tie priekaištai buvo nepilni, nes jei kas taip vertino mano kalbas, tas turėjo taip vertinti ir mano raštus, kurių buvo nemažiau, bet net daugiau, negu mano kalbų. O jei apie tuos raštus buvo tylima, nes niekad ir niekur nė vieno priekaišto jiems neteko girdėti, tai tada ir pirmieji priekaištai atrodo nelabai logiški, nes aš (Raštikis) ir žodžiu ir raštu siekiau to paties tikslo ir dažniausiai liksdavau tuos pačius klausimus ar net tas pačias temas". (Žiūr. pusl. 391).

Be to mes dar būdami Lietuvoje esame skaitę žurnale "Kardas" 1940 m. p. St. Raštikio ir tokių tvirtinimų, kur jis, be kitų klausimų, kalbėdamas apie Kariuomenės Vado algą, pabrėžė, kad jo alga yra žemesnė už Kauno miesto savivaldybės tarnautojo algą. (Norėčiau manyti, kad p. St. Raštikis turėjo galvoje ano meto Kauno miesto burmistro algą). Jeigu ano meto p. St. Raštikio raštams nebuvo daroma priekaištų, tai galima pilnai suprasti esant Lietuvoje spaudos cenzūrai, o be to kritikuoti viršininko raštus kariškiai nedrįso... Jeigu tad jojo raštai nebuvo kritikuojami, atrodo, autorius per greit padarė išvadą, kad visiems jojo raštuose bei kalbose pareiškimams buvo pritarta...

Atsarg. gen. St. Raštikis savo "atsiminimus" pavadino "Kovose dėl Lietuvos" ir kaip buvęs Kariuomenės Vadas juos paskiria "mylimai Tėvynei ir mielajai Lietuvos kariuomenei", tačiau savo knygoje iki 131 puslapio aprašinėja savo vaikystę, tėvus, mokslą pradžios mokykloje, tarnybą rusų caro kariuomenėje, Rusijos pietuose, Rusijos revoliucijoje išgyventus metus, grįžimą į Lietuvą, įstojimą ir mokslą kunigų

seminarijoje ir atsisveikinimą su jaja, — kur vargu galima surasti veiksmų "kovose dėl Lietuvos".

Toliau, nuo 185 iki 307 pusl., autorius aprašinėja savo vedybas ir šeimą, karo mokslą bei stažą Vokietijoje, savo keliones būnant Vokietijoje (Saksonija, Drezdenas, Reinas), Lietuvos kariuomenės perversmus (gruodžio 17 ir birželio 7 dienos) ir ryšium su tuo kitus įvykius. Toliau pabrėžia savo stažą Lietuvos kariuomenėje ir pirmąsias kariuomenės pareigas — kur taip pat sunku surasti kovos už Lietuvą elementų.

Antroje knygos dalyje (pusl. 317-702) autorius aprašinėja savo pareigas ir veiklą Kariuomenės Vadovybėje, — Vyriausiojo štabo Viršininko ir Kariuomenės Vado. Be kitų reikalų, apie kuriuos aš kalbėsiu vėliau, ats. gen. St. Raštikis čia labai smulkiai aprašo savo į užsienius keliones, kurias, kaip Lietuvos Kariuomenės Vadas, jis atliko reprezentacijos tikslais. Pavyzdžiui, savo kelionę į Angliją (Londoną) jis vaizduoja su visomis kelionės smulkmenomis, neapleisdamas pasiruošimo ir kostiumų užsakymo; visas karaliaus Jurgio VI ir karalienės Elžbietos vainikavimo ceremonijas išdėsto 31 puslapyje (413-444), lyg tai tos ceremonijos (1937 m. gegužės 12 d.) ir p. St. Raštikio jose dalyvavimas būtų turėjęs nepaprastos reikšmės "Kovose dėl Lietuvos"! Ir kitos jojo kelionės, kurias jis taip pat smulkiausiai aprašinėja — vizitai į Berlyną ir Varšuvą — ne tik neturėjo veiksmų "kovos dėl Lietuvos", bet priešingai, — buvo panaudota Lietuvos naudai.

St. Raštikio vizitas į Berlyną įvyko trims savaitėms pralinkus po Klaipėdos krašto atplėšimo nuo Lietuvos, Hitlerio 50 m. gimimo dienos sukaustuvių proga 1939 m. balandžio 20 d. St. Raštikis aprašinėja savo kelionės išpūdžius ir pabrėžia, kaip iškilmingai jis buvo sutiktas, priimtas, sodinamas į garbingas vietas ir tarp garbingų aukštųjų asmenų... Delegacijų priėmimo metu pas Hitlerį (Neue Reichskanzlei)

"kaip vienas iš pirmųjų buvau ir aš (Raštikis) paprašytas prieiti prie Hitlerio" (pusl. 565). "Hitleris, sukryžiuojęs rankas ant krūtinės" (565 pusl.), Raštikini pareiškė, kad "Lietuvos vyriausybė labai protinai pasielgė sutikdama geruoju grąžinti Vokietijai Klaipėdos kraštą..."

Taip pat ir priėmimo pas Reicho Užsienio Reikalų ministerį von Ribbentropą autoriui buvo suteikta daug daugiau dėmesio kaip kitoms delegacijoms (pusl. 567), būtent: "kiti diplomatai sukinėjosi aplink mus (Raštikį, Ribbentropą ir Brauchitschą), norėdami prieiti prie Ribbentropo (taip mano autorius!) ir pasikalbėti su juo, bet jis vis nenorėjo paleist manęs (Raštikio)" (žiūr. pusl. 567).

Kitose vietose (pusl. 566 ir 568) tačiau pats autorius pastebi, kad tas viskas buvo daroma vokiečių propagandos reikalu, — vokiečių naudai, demonstruoti su Lietuva gerus santykius, per josios delegatą rodant jai ypatingą dėmesį. Tos demonstracijos buvo fotografuojamos, ir autorius tas fotografijas matęs išspausdintas nacių laikraščio "Völkischer Beobachter", jau traukinyje važiuodamas atgal į Kauną.

"Laikraščioje buvo išspausdintos (taip rašo autorius) tik svarbesnės, — kaip ten buvo parašyta, delegatų fotografijos, iš viso 6 ar 7. Lietuvos delegatas (Raštikis) buvo patekęs net į dvi nuotraukas, nes jis, kaip 'V. Beobachter' rašė, buvęs labai įtakingas savo krašte" (pusl. 568).

Visai neabejojū, kad pats autorius supranta, jog jojo vizitas buvo patarnavimas vokiečiams, bet jokiū būdu nebuvo "kovose dėl Lietuvos" veiksmas.

Tokios pat reikšmės turėjo ir autoriaus vizitas į Varšuvą pas Lenkijos maršalą Rydz-Smigly 1939 m. gegužės 8 d. Rodos, netektų abejoti, jog Lietuvos Kariuomenės vado vizitas, ypatingai po ultimatumo, labiau buvo reikalingas geriems santykiams demonstruoti *Lenkijai* nei Lietuvai!..

Todėl autoriaus minėtame skyriuje ap-

(Tasa 2-me psl.)

STEP. MAKAREVIČIUS — Iliustracija

rašyta veikla arba visai nėra kova dėl Lietuvos, bet priešingai: arba tik tokiai kovai pasiruošimas (taikos meto vado funkcijos), bet ir apie tokio pasiruošimo darbo naudą Lietuvai, kaip matysime vėliau, dar teks labai paabejoti. Iš viso tad tos storos 703 puslapių knygos neabejotinos autoriaus kovos dėl Lietuvos yra aprašytos tik 32 puslapiuose (135-157), autoriui esant Vilniaus batalione vienoje kuopoje jaunesniuoliu karininku ir 1919 m. rugpiūčio mėn. kovoje su bolševikais tapus sužeistam ir patekus į bolševikų nelaisvę. Nelaisvės išgyvenimai — ligoninėse, kalėjimuose, koncentracijos stovyklose — iki grįžimo į Lietuvą aprašyta 26 puslapiuose (157-183). Skaitant šiuos aprašymus — nuo autoriaus sužeidimo iki grįžimo į Lietuvą po 20 mėnesių, išgyventas jojo kančias, pažeminimus ir sielvartus, — jautresniam skaitytojui gali išriedėti gailėsčio ašara.

Tai buvo tikros jauno karininko kovos už Lietuvą ir tų kovų išdava — jojo kančios, patekus į bolševikų nelaisvę.

“Kariuomenė ir visuomenė” (žiūr. pusl. 379.)

Po šių bendrų pastabų dėl autoriaus atsiminimų norėčiau pereiti prie kai kurių esminių klausimų ir pateikti savo samprotavimus. Pirmiausia nerėčiau paliesti kariuomenės ir visuomenės santykių klausimą Lietuvoje, kurį autorius gvildena skyriuje “Kariuomenė ir visuomenė” (pusl. 379-391). Po bendrųjų samprotavimų apie kariuomenę ir visuomenę autorius mato skilimą tarp visuomenės ir kariuomenės ir skilimo priežastis nurodo šitokias:

“Ir vis tik Lietuvoje po 1926 metų gruodžio mėnesio įvykių dėl visai suprantamų priežasčių buvo atsiradusi spraga tarp kariuomenės ir tos visuomenės dalies, kuri gruodžio 17 dienos įvykių buvo daugiausia paliesta arba prieš kurios vadovaujančius asmenis tie įvykiai buvo nukreipti... Ta spraga dar padidėjo, kai nuo valstybės vairo buvo atstumtos kitos politinės grupės ir kada visi valstybės reikalai, taigi ir kariuomenė, per eilę metų buvo tik vienos politinės grupės vadovybėje”. (žiūr. pusl. 383.)

Išeina pagal čia cituotą paskutinį autoriaus sakinį, jog skilimo priežastis įvyko dėl to, kad valdžia buvo vienu tautininkų partijos rankose. Išeina tad pagal autorių, kad jei valdžia būtų buvusi ne vienos partijos rankose, o kelių, tai tokio skilimo nebūtų buvę... Bet gruodžio 17 dienos įvykius iššaukė daugumos seimo pastatyta vyriausybė (liaudininkų ir socialdemokratų). Furi rezultate buvo (pagal autorių) “spraga tarp kariuomenės ir tos visuomenės dalies, kuri gruodžio 17 dienos įvykių buvo daugiausia paliesta” (autoriaus žodžiai). Vadinasi, čia spraga įvyko tarp kariuomenės ir liaudininkų ir socialdemokratų, o, kaip pirma matėme, ir tarp tautininkų, nes valdžia buvo ir vienu rankose. Išeina pagal autorių, skilimas pirmiausia įvyko dėl liaudininkų ir socialdemokratų tų partijų koalicijos, vėliau dėl tautininkų partijos valdymo ir, tain galvojant, toliau išeitų, jog skilimas gali įvykti valdant visoms esamoms partijoms iš eilės. Nes, jei kariuomenė imasi reaguoti į krašto politinius įvykius, tuomet visuomet atsiras tam tikra dalis nepatenkintų karių, kurie ruoš perversmus ir sudarys, pagal autorių, spragą tarp visuomenės ir kariuomenės.

Pripažinęs spragą tarp kariuomenės ir visuomenės, autorius, kaip kariuomenės vadas, ėmėsi žygių ir priemonių tą spragą prašalinti, nes “buvusiomis sąlygomis negalima buvo tikėtis, kad tai būtų padaryta pačios vyriausybės... nors, atrodė, kad tai turėtų būti jos reikalas. Krašto apsaugos ministerija taip pat nerodė iniciatyvos” (pusl. 383).

Ir tas, pagal p. Raštikį, “susiartinimo darbas buvo vykdomas trimis kryptimis —

per spaudą, per radiją ir viešomis iškilmėmis per vadinamąsias kariuomenės ir visuomenės susiartinimo šventes” (pusl. 383). Kariuomenės vadovybė kviesdavo spaudos atstovus į iškilmės, parodas ir manevrus, radiofonas paskyrė kariuomenei valandėles, per kurias transliuodavo įvykius iš kariuomenės gyvenimo; susiartinimo šventėse visuomet nariai galėjo pamatyti karių gyvenimą karėivinėse, paragauti jų maisto, pajodinėti arklius bei paskraidyti lėktuvais ir t.t. (i. b. d.).

Ir tokios veiklos dėka ats. gen. Raštikis mano, kad jis prašalino spragą tarp visuomenės ir kariuomenės, nes, girdi, “nepasitikėjimo, nepasitenkinimo slogutis, atsitolinimo ir atšalimo slogutis buvo pašalintas” (pusl. 385). Būtų gerai, jei taip būtų įvykę. Būtų gerai, jei tokiom paprastom priemonėm būtų buvę galima prašalinti tą tarp visuomenės ir kariuomenės vis didėjančią spragą Lietuvoje. Deja, to nebuvo. Spraga buvo ir ji vis didėjo. Spragos tarp civilinių — tarp karėivių ir Lietuvos žmonių — kaip ir nebuvo arba labai maža, bet buvo spraga tarp inteligentijos ir karininkų luomo ir ji yra ir šiandien, tik, žinoma, neturinti realios galimybės taip pasireikšti, kaip pasireikšdavo Lietuvoje.

Ką reikėjo daryti, kad neduoti tai spragai atsirasti, o atsiradusią išlyginti? Pirmininis, mano supratimu, čia yra karininkų luomo mentaliteto reikalas: nesiskirti iš visuomenės, nesistengti sudaryti atskiros karių kastos ir negyventi vien tik pagal kariškas tradicijas. Neskaityti savęs aukščiau kitų visuomenės nairų ir dėtis išrinktaisiais tautos nariais, aukštesniais už kitus. Taikos meto kariuomenė yra didelis organizacinis vienetas tautos organizmo, kuris ruošiasi valstybės apsaugai-karui. Šitoje organizacijoje, be rikiuotės dalinių, karo metu kovos dalinių, yra visa eilė įstaigų ir skyrių civilinio pobūdžio, ne kariško. Šių sričių vadovai ir jų bendradarbiai gali būti civiliai nemenkesni už kariškius. Glaudus civilių pareigūnų bei karininkų praktiškas bendradarbiavimas vienoje karo organizacijoje (Krašto apsaugos ministerijoje), lygus pagal užimamas vietas visų atlyginimas — kaip civilių, taip ir kariškių, lygus traktavimas yra, mano supratimu, geriausias būdas spragai pašalinti. Tai yra artimiausias kontaktas civilių su kariškiais realiam darbe, kasdieniniame darbe, — pažiūrų pasikeitimas kasdieniniame darbe ir pažiūrų vienodinimas vienu ar kitu reikalu. Praktiškas organizacinis bendradarbiavimo kelias turėtų būti toks: Krašto Apsaugos ministeris — civilis, vyriausybės narys, pirmoji grandis su civiline vyriausybe, su valdžia, politika ir visuomene. Jis yra vyriausias kariuomenės tiekimo rūpintojas. Maisto, pašaro, aprangos tiekimas, butų, sandėlių ir kitos rūšies statyba, švietimas ir kiti reikalai turėtų eiti per Krašto Apsaugos ministerio civilines įstaigas, civilių asmenų vadovaujamus.

Šiame krašte matome Gynimo Sekretorių (ministerį) civilį; tris sekretorius — armijos, jūrų ir oro laivyno — su savo pavaduotojais — civilius su savo tiekimo įstaigomis. Anglijoje, Prancūzijoje ir kitur gynimo, arba karo ministeriai — civiliai; tik to nebuvo kaizerio Vokietijoje, caro Rusijoje, senoje Kinijoje, kur kariuomenė sudarė atskirą karių kastą ir skyrėsi nuo visuomenės. Organizuojant Vokietijos Vakarų Respublikai savo armiją, kuri neturi skirtis iš visuomenės, gynimo reikalai buvo pavesti taip pat civiliniam ministeriui Blankui, o dabar — civiliam Straussui.

St. Raštikio, būnant jam kariuomenės vadu, matome visai priešingą nusistatymą ir priešingą veiklą. Pavyzdžiai iš paties p. St. Raštikio atsiminimų:

1) Jis sako: “Sudarydamas savo vyriausybę, Merkys norėjo būti ne tik ministeriu pirmininku, bet kartu ir krašto apsaugos

ministeriu. (Merkio buvo paskutinė Lietuvos vyriausybė prieš bolševikų okupaciją. — J.A.). Tada aš (Raštikis) buvau pareiškęs krašto apsaugos ministeriui b. gen. Musteikiui ir pačiam Respublikos Prezidentui, kad geriau būtų, jei krašto apsaugos ministeris būtų ne Merkys, bet kas nors iš tikrosios tarnybos karininkų” (žiūr. psl. 674). (Merkys buvo atsargos majoras.)

2) Sudarant dek. Mironui ministerių kabinetą, jis ilgai “negalėjo rasti tinkamo krašto apsaugos ministerio” (pusl. 505). Iššauktas pas Prezidentą, “aš (Raštikis) nurodžiau 6-7 karininkus, kaip galimus kandidatus. Prezidentas nepasirinko nė vieno iš jų. Mano (Raštikio) nuomone, tai pasakiau ir pačiam Prezidentui, būtų geriau, jei krašto apsaugos ministeris būtų paskirtas tikrosios tarnybos karininkas, bet ne atsargos; nes atsargos karininkas bus atsilikęs nuo kariuomenės pažangos ir todėl jam bus sunku tvarkyti krašto apsaugos ministerijos reikalus. Taip pat, mano nuomone (Raštikio), būtų nepageidaujama skirti krašto apsaugos ministerį civilį... (žr. pusl. 505). Rezultate to pasikalbėjimo p. Raštikis buvo paliktas kariuomenės vadu ir kartu pavesta jam eiti ir krašto apsaugos ministerio pareigas.

3) Ats. gen. St. Raštikis aprašinėja šaulių Sąjungos reformą ir savo pastangas reformai įvykinti (pusl. 399-405). Šaulių Sąjunga buvo pagal p. Raštikio projektą pertvarkyta: š. S-gos įstatymas buvo priimtas 1935 m. pabaigoje, o statutą Respublikos Prezidentas patvirtino 1936 m. pradžioje. Kaip ji buvo tat pertvarkyta? O štai kaip: Iki tolei š. S-gos priešakyje stovėjo š. S-gos Centro Valdybos pirmininkas ir šaulių Sąjungos viršininkas. Sąjungos pirmininkas buvo renkamas visuomenės asmuo. Š. S-gos viršininkas buvo skiriamas. Vienas atstovavo visuomenę, civilinį sektorių; antras — skirtas kariškis — karišką. Reiškia, bendradarbiavo visuomeninis su karišku sektoriumi. P. Raštikis savo atsiminimuose klausia: “Kas buvo tikrasis šios sąjungos vadovas, kuris iš dviejų? Atrodė, kad ne vienas, bet abudu, vienas vienoje, antras kitoje srityje” (žiūr. pusl. 401).

Visai teisingai! Bet p. Raštikiui tai nepatinka ir jis nori matyti tik vieną Vadą ir tai skirtą — kariškį. Jis sako: “Turėjo būti paliktas vienas šaulių Sąjungos vadas, atsakingas prieš kariuomenės vadą už visas (vadinasi, ir už civilinį — kultūrinį ir ūkišką sektorių. — J. A.) veiklos sritis. Jis turėjo būti tik vienas... ir šaulių Sąjungos viršininku buvo paskirtas karininkas plk. Saladžius, o šaulių Sąjungos štabo viršininku buvo paskirtas gen. štabo majoras Žukas. O visuomeniniam sektoriui buvo palikta prie šauliams skirtų vadų (centre ir padaliniuose) išsirinkti Tarybas su patariamu vadu balsu, kuriuose pirmininkavo vada. (Šita reforma panaši apskričių savivaldybių reformai, kai, vadizmo principu einant, apskričių taryboms buvo pavesta pirmininkauti apskričių viršininkams; susiaurintos apskričių tarybų teisės (visuomenės) ir padidintos apskričių viršininkų teisės (biurokratijos). Šaulių Sąjungos kariško sektoriaus bendradarbiavimas su visuomene pagal naują reformą buvo sumažintas. Kariškas sektorius iškeltas visuomenės sektoriaus sąskaiton. Visuomenė paglemžta kariuomenės, lygiai taip pat, kaip apskričių tarybos buvo paglemžtos apskričių viršininkų — biurokratijos.

Atrodo, netenka abejoti, jog Raštikio kaip Kariuomenės vado darbai, aprašyti jo paties prisiminimuose, nejungė kariuomenės su visuomene, bet dar labiau ją skyrė. Tie aukščiau minėti “sujungimo” metodai — kvietimas žurnalistų, radijo valandėlės, kariuomenės susiartinimo šventės — yra daugiau populiarinti kariuomenę visuomenės tarpe ir daugiau sudaryti jai privileijuotą vietą, įsigyti daugiau įtakos, nei panaikinti tarp jų spragas. (tąsa atkarpoj)

Dar apie profesorių Praną Gudavičių

VLADAS BARČIAUSKAS

NEW YORKAS. — Jau du kart Naujienose buvo pranešta ir rašyta apie medicinos daktarą, Vytauto Didžiojo Universiteto Medicinos fakulteto profesorių, Praną Gudavičių, mirusį lapkričio 28 d. vienoje Brooklyno ligoninėje. Jį ilgai dar atsimins ir rašys apie šį taurų lietuvi, kilnų žmogų ir nepalaužiamos dvasios vyrą, visą gyvenimą pašventusį žmonių sveikatingumui ir jų teisių gynimui.

Liūdnas atsisveikinimas, kuris buvo lapkričio 30 d. Šalinsko laidotuvių koplyčioje ir, velionio valia vadovaujantis, jo palaikų sudeginimas Fresh Pond krematoriume, visiems, kurie tose apeigose dalyvavo, kurie atidavė pagarbą prof. Pranui Gudavičiui ir kartotinai reiškė užuojautą jo žmonai Vandai ir dūkrai Danutei, tų dienų nepamirš.

Atsisveikinimo vakarą, gėlėmis papuoštoje koplyčioje buvo pilna žmonių. Tų tarpe Vliko vicepirmininkas prof. Juozas Kaminskas, Lietuvos laisvės komiteto pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas. Jie abu pasakė kalbas ir jautriais žodžiais priminė velionio garbingus darbus, kuriuos jis atliko savo ilgo gyvenimo bėgyje Lietuvai. Atsisveikinti su prof. Pranu Gudavičium atvyko ir Dr. E. Turauskas, dabar gyvenęs Paryžiuje ir kurio tėvai kilę iš velionio gimtojo Eržvilko. Taip pat New Yorke tuo metu buvęs pulkininkas J. Lanskoronskis, buvęs seimo narys Kipras Belinis, Amerikos lietuvių socialdemokratų sąjungos pirmininkas advokatas Stephen Briedis, advokatas Keistutis Michelsonas, buvęs Lietuvos seimo narys Jonas Pakalka ir kiti. Įspūdingą kalbą pasakė ir Lietuvos konsulas Vytautas Štašinskas ir kiti.

Būtų naudinga ateities kartoms, kad pasakytos šiose laidotuvėse kalbos būtų kuriuo nors būdu atspausdintos, nes jos ne tik nušvietė prof. Prano Gudavičiaus didelę asmenybę, bet kartu pasakė ir apie laikus, ilgus laikus, kuriuose velionis gyveno ir dirbo Lietuvos laisvės ir Lietuvos žmonių teisių gynimui.

Profesorius, Dr. Vincas Kanauka tą lapkričio 30 d. atsisveikinimo vakarą kalbėjo ir pasakė:

“Kaip vienam iš nedaugelio čia esančių Vytauto D. Universiteto Medicinos Fakulteto narių, man tenka tarti paskutinį atsisveikinimo žodį mirusiam to pat Fakulteto profesoriumi, Medicinos Doktorui Pranui Gudavičiui.

“Nuo senų senovės lietuviuose yra užsilikęs paprotys, — palydint mirusį į kapą ar atiduodant jo palaikus ugniai senu lietuvių papročiu, tinka prisiminti apie jo atliktus žygius ir darbus, apibūdinti jo asmenį, pasakyti kas jis toks buvo.

“Velionis prof. Pranas Gudavičius buvo tikras žemaitijos sūnus, per visą savo amžių visa siela žavėjosi gražių ežerų, kalvų bei miškų vaizdais, jos romanti-

ka, mėgo žemaitiškus papročius, lygiai taip pat per visą savo amžių išlaikė savo kalboje žemaitišką tarmę.

“Velionio jaunystė, galima sakyti pirmoji gyvenimo pusė, praeina audringai. Jau studentaudamas jisai pasineria politiniuose sūkuriuose. Už politinę veiklą pašalinamas iš universiteto. Vėliau, 1905 m., dalyvauja revoliucijoje, 1907 metais, jisai antrosios dūmos, audringo Rusijos parlamento atstovas. Po kelių metų jis kalėjime už politinę veiklą.

“Po to jau seka ramus, produktingas gydytojo, vėliau universiteto profesoriaus darbas.

“Pirmasis smūgis, tai pašalinimas iš Charkovo universiteto už politinę veiklą. Buvo pašalintas be teisių stoti į bet kokią aukštąją mokyklą Rusijos imperijos ribose. Čia kelias ateitin jam buvo užkirstas. Tačiau Pranas Gudavičius nenusiminė. Prigimto optimizmo ir ryžtingo veržlumo vedamas jisai vyksta į Vokietiją, tęsia medicinos mokslus Berlyne, ten juos baigia, įgydamas Medicinos Daktaro laipsnį.

(Nukelta į 4 psl.)

AL & CARLO Service Center, Inc. SPECIALIZED

Washing - Greasing - Battery Service
MOTOR TUNE-UP AND TOWING — 24 HOUR SERVICE

Phones: PULLMAN 5-2600 and CO 4-9846
122 East 103rd Street

SVARBU NAMU SAVININKAMS IR RANGOVAMS - STATYBININKAMS D. JURJONO BENDROVĖ, 3251 So. Halsted Street

Telefonas CALUMET 5-1064

pristato automatinį vandens šildymo krosnis (boilerius) 20 iki 60 galionų didumo žemiausiomis kainomis. Taip pat virtuvėms modernių “sinkų” spintelių-kabinetų metalinių ir medinių.

Pirmiau negu pirksite pasiteiraukite šioje bendrovėje ir tas gali Jums žymiai sumažinti išlaidas.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ
INSULIACIJOS
PROBLEMAS

Dabar yra laikas
įrengti savo namą
žiemei.

Mes turime išdirbtą
reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams
materiojų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SOUTH HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

Ar Jūs esate toks
LINKSMAS?
Jei ne, tai pradėkite
TAUPYTI
ŠIANDIEN!

FEDERAL
Savings
and Loan Association

Chartered and Supervised by the U.S. Government

2202 W. Cermak Road
Chicago 8, ILL.

Virginia 7-7747

Aukštesnius dividendus mokėsime nuo 1957 m. sausio mėn. 1 dienos.

Partrauksime Jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.

JOHN J. KAZANAUSKAS,
Prezidentas

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 1 valandos po pietų. Trečiadieniais visai neatidaroma.

(Atkelta iš 3-čio psl.)

“Būdamas Berlyne jisai susipažįsta su Vakarų Europos kultūra, jos giliai paveiktas gerokai persiauklėja, jo galvojimo būdas pasikeičia vakarietiškai ir jis grįžta į Lietuvą jau kaip europietis, nors tuo ir nesididžiuoja.

“Antras skaudus smūgis, tai buvo kalėjimas. Antrąją valstybės dūmą sulikvidavus, jos atstovai, socialdemokratai, buvo teisiami ir Pranas Gudavičius buvo nuteistas vieneriems metams kalėjimo. Bet ir tada jis nenusiminė, jisai sumanė kalėjimo laiką sunaudoti racionaliai ir naudingai. Ano meto rusų kalėjimų režimas politiniams kaliniams buvo gana liberalus, ir Gudavičius tą kalėjime sėdėjimo laiką panaudojo studijoms. Jisai įsigijo knygų ir naujos medicinos mokslų literatūros. Jis kartojo jau išeitas studijas Berlyno universitete ir jas pildė naująja literatūra. Išėjęs iš kalėjimo, jis jautėsi turįs tvirtą teorinį pagrindą mediciniškai praktikai. Vėliau jisai pats prisipažindavo, kad kalėjimas jį padarė geru gydytoju. Tuo metu jo asmenybėje įvyko lyg koks persilaužimas. Jis stipriai pajuto savyje gydytojo pašaukimą ir pasinėrė gydytojo darbe. Nors aktingoje politikoje jis daugiau jau nedalyvavo, tačiau nepakeitė savo senų įsitikinimų.

“Gydytojo darbas jam sekėsi. Kur jis praktikavo, visur įsigydavo didelį žmonių pasitikėjimą. Jis turėjo daug davinių būti geru gydytoju: turėjo solidišką, turtingą mediciniškų žinių lobyną ir didelį patyrimą; be to, buvo apdovanotas mediciniška intuicija — pasąmoniniu nujautimu diagnostikoje ir jos tinkamo pritaikymo gydyme; trečia, buvo geras psichologas, mokėjo prie žmonių prieiti ir įsigyti jų pasitikėjimą. O lygiai taip jis buvo paprastas, visiems prieinamas ir visų mėgiamas. Tai privalumai, kurie pagrindė jo pasisekimą medicinos praktikoje ir tuo Gudavičius buvo vienas iš populiariausių ir kartu iš didžiausių vidaus ligų praktikų Lietuvoje.

“Daktaras Pranas Gudavičius buvo išrinktas profesorium, ka-

da profesorius Bagdonas išėjo į pensiją. Jis buvo išrinktas dėstyti medicinos moksle žinomą — įvadą į vidaus mediciną. Toksai kitų Medicinos Fakulteto narių išrinkimas gal jam buvo netikėtas, nes jis niekad neskaitė savęs mokslininku ir niekad nesiūšė dėstyti medicinos mokslus universitete.

“Vytauto Didžiojo Universiteto Medicinos Fakultetas savo tarimu pilnai buvo patenkintas. Jo paskaitos buvo gyvos, paįvairintos daugelių ryškių pavyzdžių. Jis net sunkiose studijų paskaitose, praktiškais pavyzdžiais, pamokydavo studentus, kaip reikia orientuotis diagnostikoje, arba ligos suradime ir jos gydyme.

“Studentai mėgo jį ir jis jų tarpe buvo populiarus.

“Kaipo žmogus profesorius Pranas Gudavičius niekad neužsidarydavo savo privatiname gyvenime, ar tik ribodavosi savo reikaluose. Jis mėgo bendrauti su žmonėmis ir tas bendravimas buvo platus, atviras, visuomet nuoširdus. Velionis buvo tiesaus būdo, nemokėjo ir nenorėjo savo minčių paslėpti, visuomet viską sakydavo tiesiai akin, nors rizikuodavo tuo savo atvirumu nukentėti ar priešų įsigyti. Jo rizikingi politiniai pasisakymai ir taiklūs aforizmai ypač buvo rzinkingi rusų ir vokiečių okupacijos metu, kada, jo paties žodžiais tariant reikėjo, prikasti liežuvis.

“Poilsio metu ir draugų draugijoje buvo lakios fantazijos žmogus, įdomus pasakotojas niekuomet nebūdavo nuobodus, bet praktiškame gyvenime, kaip ir savo profesijos darbe buvo labai realus, gerai viską numatęs, čia jau nesivadovaudavo fantazijomis, viską gerai apskaičiuodavo ir niekad nedarydavo stambių klaidų.

“Buvo didelis gamtos mėgėjas ir jos žinovas, mokėjo su ja kalbėti ir liuoslaikį mėgdavo praleisti gamtoje, už miesto ribų. Buvo aistringas medžiotojas, bet aukštai vertino ir laikėsi medžioklinės etikos. Faktiškai jis buvo didelis žvėrių ir paukščių draugas, net jų būdo ir papročių žinovas. Jis buvo medžiotojas, kaip daugelis mūsų senovės leivūvių. Jis mėgo gamtą, su ją (Tęsinys 5 psl.)

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

EKSPRESU — SIUNTINIAI APDRAUSTI
Maisto produktai. Nauji ir vartoti daiktai.
Medžiagos - audeklai, avalynė ir vaistai. Pigios kainos.
Muitai apmokami čia. Veikia jau 10 metų.

SYLVAN TRADING CO.

200 SECOND AVE., NEW YORK 3, N. Y.
(Tarp 12 ir 13. Streets) Telefonas: GRamercy 7-5681
Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. šešt. nuo 9 iki 4 val.
We ship on the License of Globe Travel Service.

SIUNČIAME SIUNTINIUS Į LIETUVĄ

Pr i m a m e:

VARTOTUS IR NAUJUS DRABUZIUS, VAISTUS, MAISTĄ,
AUDINIUS IR ODAS BATAMS.

Didelis pasirinkimas medžiagų, batų, skepetaičių, odų mūsų krautuvėse

AMERPOL ENTERPRISES

(CENTRAS)

11601 JOS. CAMPAU AVE., DETROIT 12, MICH.
6618 MICHIGAN AVE. (skyrius) TEL. TO. 8-0298

NELAUKITE -

RYTOJ GALI BŪTI PERVĖLU!

Jei norite užsitikrinti, nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

“Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters”

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

• Padėkime artimiesiems Lietuvoje ir Sibire

Laikas susirūpinti, kad mūsų artimieji turėtų sotų kalėdinį stalą ir tinkamą aprangą. Pasinaudokite mūsų lietuvišku, sąžiningu ir pigiu patarnavimu, užsakydami maistą, vaistus, avalynę ir angliškas medžiagas, ir pasiųsdami savo supakuotus siuntinius iki 19 svarų neto. Išsirenkė patinkamus siuntinius kartu su adresais ir money orderiais pasiųskite mums, ir Jūs šie su dėkingumu minės Jus. (Į Azijos Sibirą \$1.40 daugiau). Garantuojame 100%.

No. 8 20 sv. cukraus	\$13.34	No. 36 2 sv. kumpio	\$31.95	No. 38 20 sv. ryžių	\$18.17
No. 9 20 svarų K. Tauku	\$23.00	2sv. Salami dešros		No. 40 15 sv. bec. lašinių	\$26.00
No. 22 2 sv. gr. pupelių kavos	\$29.61	2 sv. bec. lašinių		5 sv. Salami dešros	
1 sv. 2 ozs. šokolado		2 sv. 3 ozs. K. Tauku		No. 30 20 sv. 1 rūš. K. miltų	\$14.66
2 sv. sviesto		1 sv. pupelių kavos		No. 31 5 sv. 1 rūš. K. miltų	\$18.11
4 sv. 7 ozs. ryžių		2 sv. sviesto		5 sv. cukraus	
2 sv. 3 ozs. bec. lašinių		1 sv. cukraus		5 sv. ryžių	
4 sv. 7 ozs. K. Tauku		1 sv. pieno miltelių		4 sv. 7 ozs. K. Tauku	
1 sv. 2 ozs. muilo		1 sv. šokolado			
1 sv. arbatos		14 ozs. kokavos			
1 sv. 2 ozs. Sk. muilo		15 ozs. razinkų			
		200 cigarečių			
		Chesterfield			

DIRBAME KASDIEN NUO 9-6 VAL.

PATRIA GIFT PARCEL COMPANY

3741 WEST 26th STREET, CHICAGO 23, ILL. Tel.: CR 7-2126

Sveikinu Naujienų redakcijos štabą, visus šio laikraščio skaitytojus ir linkiu visiems laimingų Naujų Metų!

JUOZAS GRUŠAS

4337 So. Halsted St. Chicago 9, Illinois
Telefonas: KE 8-3894

AMERIKOS ŽMONĖS PAGARSĖJE PRASTAIS DANTIMIS,

pasakė Benjaminas Franklinas dar prieš 170 metų. Yra kas nors blogai, jei 95% vaikų jau turi išpuvusius dantis. Apie dantų ligas ir kaip jų apsisaugoti vaizdžiai ir išsamiai rašo Dr. Antanas Gustainis savo naujojo knygoj.

DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis

Geras popierius, kieti viršeliai. Knyga kainuoja \$4.00.

Siųskite čekį ar Money Orderį:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Baltic Express Co.

200 WEST 72nd STREET, NEW YORK 23, N. Y. TRafalgar 7-6611.

Garantuojamas pristatymas be atskiro atlyginimo.

Kalbame lietuviškai.

Siunčia dovanų siuntinius į LIETUVĄ ir visą Sovietų Sąjungą iš anksto apmokėtu muitu.

Paštu gautų siuntinių sąskaitas išsiunčiame

24 valandų laikotarpį

Mes ne tik prižadame

Bet darom

Kiekvienam siuntiniui duodamas individualus patarnavimas. Pakuojame savo patalpose.

Pristatymas apytikriai 2 mėnesiai, oro paštu apytikriai 2 savaites. Globe Travel Service License.

Siuntinius išsiunčiame Kiekvieną Dieną.

PRAŠOME ĮSITIKINTI.

Reikalaukite raštu paruoštų siuntinių katalogus ir informacijas.

(Tęsinys iš 4-to pusl.)

gyveno. Tai visa buvo Lietuvoje.

“Besibaigiant Antrajam Pasauliniam karui prof. Pranas Gudavičius su savo šeima turėjo palikti Lietuvą. Jis paliko nemažą užgyventą turtą, mėgiamą darbą ir visą tą, ką per savo amžių sukūrė. Tremtyje, Vokietijoje, stovykloje vargo kartu su kitais savo tautiečiais. Čia Amerikoje dirbo. Dirbo plaučių džiovos santonijoje. Tas darbas buvo sunkus ne itk jo amžiui, bet ir pavojingas sveikatai.

“Savo gyvenimą baigė labai kukliose medžiaginėse sąlygose, sunkios ligos kamuojamas. Į savo likimą žiūrėjo filosofiškai, gerai suprasdamas, kad jau pasiekė natūralią savo amžiaus ribą, sielojosi tik, kad negali judėti, išvykti į gamtą ir bendrauti su žmonėmis”.

Baigdamas savo kalbą, prof. Vincas Kanauka pareiškė — “Visų Vytauto Didžiojo Universiteto Medicinos Fakulteto kolegų ir bendradarbių čia svetur ir esančių Lietuvoje vardu sakau paskutinį sudiev, dėkoju už paliekamus gražius gyvenimo ir darbo pavyzdžius ir už paliekamus malonius prisiminimus, o likusiai šeimai — žmonai ir dukrai, visų vardu, reiškiu gilią užuojautą šioje liūdesio valandoje”.

Tais žodžiais medicinos daktaras, profesorius Vincas Kanauka atsisveikino su savo kolega profesorium Pranu Gudavičium. Laidotuvių koplyčioje jo žodžius lydėjo gili tylą ir keli atodūsiai, kurie nesulaikė ašarų.

Žmonės skirstėsi. Skirstėsi liūdnai, susimąstę. Visi, kurie ir iš tolimų New Yorko ir apylinkių vietų susirinko, suprato ką pagerbti į šią koplyčią jie buvo susirinkę.

Laidotuvės

Tai buvo gruodžio 1 d., New Yorko apylinkėse oras buvo niūrus, niūrus rinkosi ir žmonės

Jei norite siųsti siuntinius į SSSR, Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ar kur kitur kreipkitės į seną, pačią patikimiausią firmą

PARCELS TO RUSSIA, INC.
1530 Bedford Ave.,
Brooklyn 16, N. Y.
Tel.: INgersol 7-7272
INgersol 7-6465

kuri yra įgaliota Inturisto, Maskvoje, čia vietoje priimti muitus. Kasdien atidaryta, o taip pat sekmadieniais nuo 9—6, šeštadieniais nuo 9—4 val. Pilnai garantuota.

įvykdyti profesoriaus Prano Gudavičiaus valią, jo palaikus atiduoti ugnies liepsnai.

Čia, prieš išlydint, Dr. Vincas Tercijonas peržvelgė profesoriaus Prano Gudavičiaus gyvenimą. Dr. V. Tercijonas peržvelgė profesoriaus Prano gyvenimą plačiai. Ir štai paskutinis atsisveikinimas. Paskutinė kelionė.

Fresh Pond krematoriume rinkosi lydetojai. Jų tarpe ir Lietuvos konsulas Vytautas Stašinskas, artimi draugai ir giminės. Išvargusi našlė Vanda Gudavičienė ir duktė Danutė, apimtos gilaus liūdesio dar kartą įsitikina kaip daug jų šeima turi artimų ir draugų.

Krematoriumo koplyčioje nesimatė įprastai liūdnos duobės. Papėdėje matėsi karstas. Pradėjo dar daugiau visus liūdinti gili vargonų muzika. Didelis susikaupimas. Ir čia paskutinį atsisveikinimo žodį tarė Dr. Ibse nas P. Skeivys. Paskutiniaisiais metais Dr. I. P. Skeivys lankydavo savo buvusį mokytoją profesorių Praną Gudavičių dažnai, berods, du syk savaitėje. Dide liu pasišventimu jis dalinosi savo mokslu, kurį pradžioje sėmėsi iš paties dabar laidojamo. Jo kalba buvo jautri, gili, daugeliui atmintina ir čia ją pakartoju:

“Šviesios atminties profesoriau Pranai Gudavičiau, štai pri siartino laikas pasakyti Tau paskutinį sudiev žodį. Prieš Tave stovime: Tavo brangiausioji bendrakeleivė, Tavo žmona Vanda Gudavičienė, Tavo vienintelė duktė Danutė, dalelė Tavo giminės, Tavo profesijos draugai ir auklėtiniai, Tavo bendraminčiai ir gausus būrys taurių lietuvių.

“Lietuva brangi mūsų tėvynė, kaip neapsakomai skaudu, kad Tu pati būdama prispausta žiauriausios vergijos, paplūdusi skausme ir kraujuje, nebegali priimti glosnion prieglobstin savo sūnaus didvyrio, kurio širdis visą gyvenimą plakusi tik tau, pailso ir amžinai užgeso.

“Tur būt, niekad amžių bėgyje taip skaudžiai nekentėjo tavo sūnūs ir dukros, taurūs lietuviai, kaip dabar.

“Badas, šaltis, kalėjimai, kan kinimai ir visiškas žmogaus ir žmonių paniekimas kerta jėgas ir gyvybes likusių brolių Lietuvoj ir Sibiro dykumose.

“Ilgesys, ilgesys ir dar kartą tėvynės ilgesys kerta mūsų jėgas esančių čia ištrėmime. Sunku visiems nešti tremtinio dalia, bet nepalyginamai sunkiai turėjote Jūs, prof. Pranai Gudavičiau, tai išgyventi.

Paskutiniaisiais metais, kai jau pirmą sykį sunkiai susirgai, pui kiai nujautei ir supratai, kad

(Tęsinys 8-ame pusl.)

Sveikinu su Naujais Metais visus kostumerius, draugus ir pažįstamus

FRANK MICKUS

Patys atliekame valymą, prosymą, pataisymą ir naujų vyriškų bei moteriškų rūbų siuvimo darbus.

Parduodu vyriškas kelnės, marškinius ir kitus drabužius.

4146 Archer Avenue

Tel.: LA 3-9066

Geresnė sėkmė Naujuosiuose 1957 metuose telydi visus mūsų mieluosius klientus ir visus tautiečius.

ŠIAUDINĖ PASTOGĖ

UŽSIENINIAI IR VIETINIAI GĖRIMAI
GENOVAITĖ ir VYTAUTAS LAPINSKAI,
Savininkai

4528 South Wood Street
Tel.: Bishp 7-9200

BEST WISHES FOR A HAPPY
AND
PROSPEROUS NEW YEAR

DeMet Pontiac

5150 West North Avenue

Laimingų Naujų Metų linkime visiems
mūsų draugams ir pažįstamiems

TYLER PARK POULTRY MARKET

LIVE OR DRESSED POULTRY
Fancy Turkeys, Chickens, Ducks and Eggs
Orders taken for parties — banquets.

901 West 15th Ave. Phone 2-8810, Gary, Ind.

LAUKIANT NAUJUS METUS,
SVEIKINAME VISUS KLUBIEČIUS,
CHORISTUS IR VISUS MŪSŲ
RĖMĖJUS

Lietuvių Ex-mainierių klubo ir choro valdybos:

J. GELGAUDAS,
L. Ex-M. klubo pirmininkas,

V. KRISČIUNAS,
Choro pirmininkas

ONOS IR BALIO MULIOLIŲ SVETAINĖJE

“ROCKWELL CLUB”

— rengiamas —

NAUJU METU SUTIKIMAS

Prašome visus bičiulius ir kostumerius aplankyti mus.

Bus nemokamai vaišinama šampanu ir skaniais užkandžiais.

Pasilinksminimui gros muzika.

ONA IR BALYS MULIOLIAI

3957 South Rockwell Street

Virginia 7-8413

TV

ŠEŠTADIENI, GRUODŽIO 29, 1956

RYTE:	Channel
7:15—Thought for Today	2
7:20—NEWS	2
7:30—Winky Dink and You—Kids	2
8:00—Little Show—Ray Rayner	2
8:30—Capt. Kangaroo—Kids	2
9:00—Howdy Doozy—Kids	2
9:30—Mighty Mouse	2
I Married Joan	2
Big Picture—Army Film	2
10:00—Operation New Horizons	2
Fury—Adventure	2
Movie—Western	2
10:30—Tales of Texas Rangers	2
Cowboy Theater—Western	2
10:45—Yesterday's Newsreel	2
11:00—Big Top—Circus Acts	2
Town Hall—Religion	2
Christophers—Religion	2
11:30—Film Shorts	2
11:30—Men of Achievement	2
R. F. D. Chicago	2
PO PIETU:	
12:00—Lone Ranger—Western	2
12:00—Gardening—John Ott	2
Smile Club—Dr. Niemark	2
Movie—To Be Announced	2
12:15—Walt's Workshop—Durbahn	2
12:30—Ray Rayner—Dance Party	2
Film Shorts	2
Physical Sciences—Education	2
12:45—Gator Bowl—Pitt vs. Georgia Tech	2
Blue-Gray Game—All Stars	2
1:00—Paul Killiam—Old Movies	2
Frankie Fontaine—Variety	2
1:15—Basketball Preview	2
1:25—Big 10 Basketball—UCLA vs. Indiana	2
1:30—Movie—Drama	2
3:00—Sports Desk	2
Mickey Cochrane	2
3:30—New Horizons	2
3:45—East-West Shrine Game	2
All Stars	2
4:00—Early Show—Drama	2
Carl Schreiber—Music	2
Movie—Western	2
4:30—Flash Gordon—Adventure	2
5:00—Count of Monte Cristo	2
Movie—Western	2

VAKARE:	
5:30—Anne Oakley—Western	2
6:00—Beat the Clock—Stunts	2
Rising Generation—Variety	2
6:00—Wally Phillips—Comedy	2
6:30—Buccaneers—Adventure	2
People Are Funny—Stunts	2
Famous Film Festival	2
Movie—Drama	2
7:00—Jackie Gleason Show	2
Perry Como Show	2
8:00—Oh! Susanna—Comedy	2
Sid Caesar	2
Lawrence Welk Show	2
Wrestling—Marigold	2
8:30—Hey Jeannie!—Comedy	2
9:00—Gunsmoke—Western	2
George Gobel Show	2
9:30—Ozark Jubilee—Variety	2
9:00—You're on Your Own—Quiz	2
—Your Hit Parade	2
10:00—Movie—Drama	2
Dr. Hudson's Journal	2
Teddy Phillips—Music	2
Movie—Romantic Comedy	2
10:30—Science Fiction Theater	2
11:00—Bowling—Chicago	2
Theater—Drama	2
Movie—Comedy	2
Movie—Drama	2
12:10—Movie—Science Fiction	2

PODAGRA REUMATIZMAS

Skaudus, sustingę raumenys ir sąnariai kojų, rankų, nugaros ir pirštų. Greitai pagalba — trink Amerpol Mostimi (tepalu) 2 kartu dienai ir ink po 2 Amerpol tabletes tris kartus per dieną po valgyto. Mostis tik 79c tuba... Tabletės \$1.50 ir \$3.50 visose vaistinėse.

LIETUVIŲ STATYBOS BENDROVĖ

M Ū R A S

Builders, General Contractors

Atlieka planavimo ir statybos darbus gydytojų ofisų, gyvenamųjų ir verslųjų pastatų. Namų įkainavimas ir įvairūs patarimai nemokamai. Kreiptis šiuo adresu:

JONAS STANKUS

Kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. po pietų. Kitu laiku susitarus.

Tel.: PROspect 8-2013
6800 S. CAMPBELL AVE.
Chicago 29, Illinois

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 29, 1956

SEKMADIENI, GRUODŽIO 30, 1956

RYTE:	Channel
7:55—Thought for Today	2
8:00—True Picture—Documentary	2
Christophers—Religion	2
8:30—Look Up and Live—Redigion	2
Sunday Funnies	2
9:00—Lamp Unto My Feet	2
Bible Time—Religion	2
Movie Museum—Killiam	2
Movie—Mystery	2
9:15—Pulpit—Religion	2
Faith for Today—Religion	2
9:30—This Way Up—Religion	2
Mr. Wizard—Science	2
9:45—Christian Science—Religion	2
Frontiers of Faith	2
Movie—Drama	2
10:00—Movie—Musical	2
10:30—Live and Learn—Education	2
11:00—Wild Bill Hickok—Western	2
11:00—Dateline Europe—Adventure	2
Movie—Western	2
11:15—Divine Plan of the Ages	2
11:30—Playhouse—Drama	2
Joe Palooka—Drama	2
Spinning Reel—Drama	2
PO PIETU:	
12:00—Heckle and Jeckle	2
Movie—Western	2
Sheena—Adventure	2
Amateur Hour—Bob Murphy	2
12:30—Range Rider—Western	2
Bowling—Chicago	2
12:45—Pro Football—Bears vs. Giants	2
1:00—Playhouse—Drama	2
City Desk—Ray	2
Boston Blackie—Adventure	2
1:30—Bowl The Professor	2
Movie—Western	2
Lone Wolf—Adventure	2
2:00—Playhouse—Drama	2
Headline—Drama	2
2:30—This Is The Midwest	2
Three Musketeers—Adventure	2
50,000 Penny Jackpot—Quiz	2
3:00—Big News of '56	2
Douglas Fairbanks—Drama	2
3:30—Bowling—Chicago	2
Medical Horizons	2
4:00—Years of Crisis: 1956	2
Topper—Comedy	2
Rin Tin Tin—Adventure	2
Movie—Drama	2
4:30—Capt. Gallant—Adventure	2
Sky King—Adventure	2
5:00—Telephone Time	2
Meet The Press—Sen. Hubert H. Humphrey	2
Cisco Kid—Western	2
5:30—Air Power—Documentary	2
Roy Rogers—Western	2
Capt. Midnight—Adventure	2
Terry and the Pirates	2

VAKARE:	
6:00—Lassie—Drama	2
Bengal Lancers	2
You Asked For It—Baker	2
6:30—TV Showcase—Drama	2
6:30—Jack Benny—Comedy	2
Circus Boy—Adventure	2
Amateur Hour—Ted Mack	2
Interesting People—Religion	2
7:00—Ed Sullivan—Variety	2
Steve Allen	2
Faith of Our Fathers	2
7:30—Press Conference	2
N. U. Reviewing Stand	2
8:00—G. E. Theater—Drama	2
8:30—Alfred Hitchcock	2
9:00—\$64,000 Challenge	2
Loretta Young	2
9:30—What's My Line?	2
Bowling—Chicago	2
Death Valley Days—Drama	2
Dr. Christian—Drama	2
10:00—News, Weather, Sports	2
Weather—Johnson	2
Movie—Drama	2
Movie—Drama	2
10:10—NEWS—Alex Drier	2
10:25—Sports—Barry	2
10:30—Family Star Theater	2
Debate—Norm Barry	2
11:00—Movie—Comedy	2
11:30—Jungle Jim—Adventure	2
I'm The Law—Police	2
11:45—Movie—Drama	2
Movie—Drama	2
Cowboy G-Men—Western	2
12:45—Late Late Show—Drama	2

Tel.: REpublic 7-5803

ADOMAS VAITKEVIČIUS

ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS

Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirkimas ir pataisymas.

Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas.

ATLAS FUEL CO.

ATSTOVAS

4919 So. Paulina St.

PROspect 6-7960

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

PIRMADIENI, GRUODŽIO 31, 1956

RYTE:	Channel
6:40—Thought for Today	2
Today's Meditation	2
6:45—Farm Daily—Menard	2
Town and Farm (Color)	2
7:00—Good Morning!—Rogers	2
Today—Garroway	2
Breakfast Bandstand	2
7:55—NEWS—Ulmer Turner	2
8:00—Capt. Kangaroo—Kids	2
Morning Spectacular	2
8:30—Paul Fogarty—Exercises	2
9:00—Garry Moore—Variety	2
Home—Francis	2
Creative Cookery—Recipes	2
Wally Phillips—Comedy	2
9:30—Arthur Godfrey	2
9:55—NEWS—Ulmer Turner	2
10:00—Price Is Right	2
Candid Camera—Funt	2
My Little Margie—Comedy	2
10:30—Strike It Rich—Quiz	2
Tournament of Roses Parade—Pasadena	2
Movie—Mystery	2
Stu Erwin—Comedy	2
11:00—Valiant Lady—Serial	2
Tic Tac Dough	2
Romper Room—Rapp	2
11:15—Love of Life—Serial	2
11:30—Search for Tomorrow—Serial	2
It Could Be You	2
12:00—Guiding Light—Serial	2
12:45—Orange Bowl—Colorado vs. Clemson	2
Cotton Bowl	2
Syracuse vs. TCU	2
Sugar Bowl	2
Baylor vs. Tennessee	2
To Be Announced	2
Movie—Drama	2
3:00—Learning Brings Adv.—Educ.	2
3:30—Sports Highlights	2
Mask Theater—Drama	2
Garfield Goose and Friend	2
3:45—Rose Bowl—	2
Iowa vs. Oregon State	2
4:00—Susie's Show—Kids Variety	2
Adventure Time—Chuck Bill	2
Panel	2
Bandstand Matinee	2
4:15—Getting To Know—Kids	2
4:30—Early Show—Drama	2
Totem Club—Kids	2
5:00—Showtime—Drama	2
Mickey Mouse Club	2
World of Music	2
5:30—Shopping with Miss Lee	2
5:45—Sports—Bob Elson	2
Man on the Street	2
VAKARE:	
6:00—NEWS—Julian Bentley	2
Kukla, Fran and Ollie	2
Wild Bill Hickok—Western	2
6:15—NEWS—Edwards	2
NEWS—John Daly	2
6:30—Name That Tune	2
Jonathan Winters—Comedy	2
Cheyenne—Western	2
NEWS—Lloyd Pettit	2
Humanities—Discussion	2
6:45—NEWS—Huntley, Brinkley	2
Sports—Vince Lloyd	2
6:55—This Is The Day—Ross	2
7:00—Phil Silvers	2
Big Surprise	2
To Be Announced	2
7:30—Brothers—Comedy	2
Noah's Ark (Color)	2
Wyatt Earp—Western	2
Bears Quarterback Club	2
They Who Made Music	2
8:00—Nothing But The Truth	2
Jane Wymann—Drama	2
Broken Arrow—Western	2
Badge 714—Jack Webb	2
American Album—Education	2
8:30—Red Skelton—Comedy	2
Kaiser Hour	2
Du Pont Theater	2
Racket Squad—Police	2
9:00—\$64,000 Question	2
Polka Time—Music	2
San Francisco Beat	2
Documentary Film—Govern.	2
9:15—Rediscovering Poetry—Talk	2
9:30—Do You Trust Your Wife?	2
Break The \$250,000 Bank	2
Quiz	2
—Bert Parks	2
Rosemary Clooney—Variety	2
I Led Three Lives—Carlson	2
To Be Announced	2
10:00—News, Weather, Sports	2
Weather (Color)—Youle	2
Movie—Comedy	2
Movie—Mystery	2
Tomorrow—Bob Burns	2
10:10—NEWS—Chancellor	2
10:15—In Town Tonight—Music	2
10:20—Sports (Color)—Norm Barry	2
10:25—Dorsey Connors—Ideas	2
10:30—News—John Harrington	2
Bowling—Faetz-Niesen	2
10:45—Chicago Story—Kupcinet	2
11:00—Movie—Comedy	2
11:30—Movie—Drama	2
NEWS—Ted Thorne	2
I'm The Law—Police	2
12:30—Dateline Europe—Drama	2
12:45—Late Late Show—Drama	2

VAKARE:	
6:00—NEWS—Julian Bentley	2
Sports (Color)—Barry	2
Kukla, Fran and Ollie	2
Soldiers of Fortune	2
6:15—NEWS—Edwards	2
NEWS—Angell	2
NEWS—John Daly	2
Weather—Youle	2
6:30—Robin Hood—Adventure	2
Nat "King" Cole	2
Bold Journey—Documentary	2
NEWS—Lloyd Pettit	2
6:45—NEWS—Huntley, Brinkley	2
Sports—Vince Lloyd	2
Industry on Parade	2
6:55—This Is The Day—Ross	2
7:00—Burns and Allen	2
Danny Thomas—Comedy	2
My Little Margie—Comedy	2
Man Behind The Wheel	2
7:15—Adventure out of Doors	2
7:30—Talent Scouts—Godfrey	2
Stanley—Comedy	2
Voice of Firestone	2
Stu Erwin—Comedy	2
Universe About Us	2
I Love Lucy—Comedy	2
Can Do—Contest	2
Bishop Sheen—Talk	2
International Cafe	2
Education Film	2
8:30—December Bride	2
Robert Montgomery Presents—Drama	2
Top Tunes—Lawrence Welk	2
Kaleidoscope—Films	2
Robert Montgomery Presents—Music	2
9:00—Studio One—Drama	2
Short Story—Drama	2
9:15—United Nations Review	2
Great Guildersleeve	2
Studio 57—Drama	2
Public Defender—Police	2
World Spotlight	2
10:00—News, Weather, Sports	2
Weather—Youle	2
Movie—Mystery	2
Movie—Western	2
Tomorrow—Bob Burns	2
10:10—NEWS—Chancellor	2
10:15—In Town Tonight—Music	2
10:20—Sports—Norm Barry	2
10:25—Dorsey Connors—Ideas	2
10:30—NEWS—John Harrington	2

ANTRADIENI, SAUSIO 1, 1957

RYTE:	Channel
6:40—Thought for Today	2
Today's Meditation	2
6:45—Farm Daily—Menard	2
Town and Farm (Color)	2
7:00—Good Morning!—Rogers	2
Today—Garroway	2
Breakfast Bandstand	2
7:55—NEWS—Ulmer Turner	2
8:00—Capt. Kangaroo—Kids	2
Morning Spectacular	2
8:30—Paul Fogarty—Exercises	2
9:00—Garry Moore—Variety	2
Home—Francis	2
Creative Cookery—Recipes	2
Wally Phillips—Comedy	2
9:30—Arthur Godfrey	2
9:55—NEWS—Ulmer Turner	2
10:00—Price Is Right	2
Candid Camera—Funt	2
My Little Margie—Comedy	2
10:30—Strike It Rich—Quiz	2
Tournament of Roses Parade—Pasadena	2
Movie—Mystery	2
Stu Erwin—Comedy	2
10:45—Tournament of Roses	2
Parade—Pasadena	2
Romper Room—Rapp	2
11:15—Love of Life—Serial	2
11:30—Search for Tomorrow—Serial	2
It Could Be You	2
12:00—Guiding Light—Serial	2
12:45—Orange Bowl—Colorado vs. Clemson	2
Cotton Bowl	2
Syracuse vs. TCU	2
Sugar Bowl	2
Baylor vs. Tennessee	2
To Be Announced	2
Movie—Drama	2
3:00—Learning Brings Adv.—Educ.	2
3:30—Sports Highlights	2
Mask Theater—Drama	2
Garfield Goose and Friend	2
3:45—Rose Bowl—	2
Iowa vs. Oregon State	2
4:00—Susie's Show—Kids Variety	2
Adventure Time—Chuck Bill	2
Panel	2
Bandstand Matinee	2
4:15—Getting To Know—Kids	2
4:30—Early Show—Drama	2
Totem Club—Kids	2
5:00—Showtime—Drama	2
Mickey Mouse Club	2
World of Music	2
5:30—Shopping with Miss Lee	2
5:45—Sports—Bob Elson	2
Man on the Street	2
VAKARE:	
6:00—NEWS—Julian Bentley	2
Kukla, Fran and Ollie	2
Wild Bill Hickok—Western	2
6:15—NEWS—Edwards	2
NEWS—John Daly	2
6:30—Name That Tune	2
Jonathan Winters—Comedy	2
Cheyenne—Western	2
NEWS—Lloyd Pettit	2
Humanities—Discussion	2
6:45—NEWS—Huntley, Brinkley	2
Sports—Vince Lloyd	2
6:55—This Is The Day—Ross	2
7:00—Phil Silvers	2
Big Surprise	2
To Be Announced	2
7:30—Brothers—Comedy	2
Noah's Ark (Color)	2
Wyatt Earp—Western	2
Bears Quarterback Club	2
They Who Made Music	2
8:00—Nothing But The Truth	2
Jane Wymann—Drama	2
Broken Arrow—Western	2
Badge 714—Jack Webb	2
American Album—Education	2
8:30—Red Skelton—Comedy	2
Kaiser Hour	2
Du Pont Theater	2
Racket Squad—Police	2
9:00—\$64,000 Question	2
Polka Time—Music	2
San Francisco Beat	2
Documentary Film—Govern.	2</

(Atkelta iš 5 psl.)

Jūsų gyvenimo saulė leidžia šėliuot ilgn ir ilgn.

"Jūs puikiai žinojote, kad gyvas daugiau savo numylėtos tėvynės nebematysite. Tad nustoję vilties sugrįžti į laisvą tėvynę. Jūs kiekviena proga, ar tai savo šeimos narių tarpe, ar tai atsilankius kam nors pas jus. Jūs visada ieškojote progos bent pokalbiuose skristi mintimis į savo numylėtą tėvynę.

"Neišpasakytai buvo gražu ir malonu klausyti Jus pasakojant apie Lietuvos sodybas, apie vargo žmonių siekimus, jų vargus ir troškimus. Jūs tada ir pats atgydavote. Pabalę Jūsų veido skruostai, nes saulės ir lauko oro jie retai paskutiniaisiais metais bematė, paraudonuodavo jaunystės spalvomis, Jūsų akys sužibėdavo ir tarytum rodytė rodė, kad Jūs žiūrite ne į pilkas skurdaus buto sienas, bet į žaliuosius Lietuvos laukus, miškus, sodybas, sodus ir gėlių darželius. Ir juo labiau jautėte, kad gyvenimo dienos sparciai eina prie galo, juo labiau jaudinaisi prisiminę gimtąją šalį.

"Kai Jūs, prof. Pranai Gudavičiaus, valandėlei sustodavote dėl nepaprasto nuovargio pasakojęs ir užmerkęs akis ilsėjęs, kaip tas susimąstęs Nevėžis, išvaręs gilią vagą Tėvynės arimuose, paskėsdavai mintyse, kurias tik Tu vienas žinojai.

"Mes, aplinkui esantieji iš Jūsų lūpų mažos šypsenos jautėme, kad Jūs savo svajonėmis esate tėvynėje Lietuvoje.

"Nebegriši nei gyvas, nei svajonėmis į savo gimtąją šalį. Pašęs kūnas iškeldina ilsėtis amžinybėn. Bet Porfesoriau Tavo darbai, Tavo mums duotas pavyzdys, Tavo tėvynės meilė liks mūsų atmintyje.

"Ir tie Tavo sukurti deimantai švies mums tremtyje.

Gi kai Lietuva atsikels iš priespaudos (juk vėl jau pavasaris eina Karpatų kalnais), tada mes kartu su Tavo pelenais parsivešime Lietuvon ir Tavo gyvenimo darbų deimantus.

Pelenus priglauseme prie Tavo numylėtos žemės, amžinam poilsiui, gi Tavo šiuos deimantinius tauraus lietuvių didvyrio pavyzdžius pasiimsime į vėl krauju dešimtmečiais permirktą derlingą žemę, kad ji duotų

šimteriopą vaisių.

"Lietuva, Tu didvyrių žemė, iš praeities Tavo sūnūs te stiprybę semia.

"Ilsėkis ramybėje, taurasis lietuvi".

Tais žodžiais baigėsi laidotuvės.

Visą Dr. I. P. Skeivio kalbą lydėjo gūdūs vargonų balsai. Žmonių akyse blikėjo ašaros, girdėjosi atodūsiai. Taip New Yorko lietuviai atsisveikino su didžiuoju lietuvių profesorium Pranu Gudavičium, buvusiu dūmos nariu, nepalaužiamu idėjos rėmėju ir platintoju, su žmogum, kuris gyveno žmonijai, jos didelems idėjoms.

Paslinko karstas, vargonų aiduose pasigirdo Lietuvos himno akordai. Netoli, nematomi su liepsnojo ugnis ir likusieji skirstėsi. Urna su garbingo lietuvių pelenais norima laikyti Chicago Tautinėse Kapinėse, iki Lietuva bus laisva ir juos bus galima nuvežti į profesoriaus Gudavičiaus taip mylėtą, už jos laisvę kovotą, Nepriklausomą Lietuvą.

May the coming year bring peace and prosperity to all Best wishes to you know who.

Ted's Sinclair Service
7901 So. Damen Ave.

HAPPY NEW YEAR

May the coming year bring peace and prosperity to all

Chicago City Bank and Trust Co.
815 W. 63rd St.
Wentworth 6-8800

Anglų Kalbos Pamokos
K. GINEITIS

6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
Telefonas: HEmlock 4-8037
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.).
Duoda prieš karą baigęs Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.

VERTIMAI - PILIETYBĖ - LAIŠKAI

Balys Radio & Television
Parduodame ir taisome radio ir televizijos aparatus.
Elektros reikmenys — dovanos — plokštelės — atvirukai — filmai.
2646 WEST 71st STREET
PROspect 8-5374

CHICAGO'S ŠVARIASIAUS IR MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: akšdien nuo 10 iki 12 val. iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antradienį nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tikrai susitarus.

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
Valandos: 2—4 ir 6—8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 2—7 val. p. p.

Rezid. tel.: STEwart 3-4511
Ofiso telef.: YARds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12—4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepią šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30 Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antradienį, ketvirtadienį 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DANube 6-1125
Valandos: 1—4 ir 6—8 vakaro. Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Moterų ir vaikų ligos
10748 SO. MICHIGAN AVE.
Tel.: PU 5-6766
Naktį skambinti rezidencijon.
1653 W. 103rd St., Beverly Hills
Tel.: BEverly 8-3946
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. po pietų.

Telef. ofiso: PROspect 6-2240
Rezidencijos: PROspect 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5700 SO. WOOD STREET
(Prieš Southtown ligoninę)
PRIĖMIMO VALANDOS:
2—4 kasdien ir 6—8 pirmad. ir penkt. Šeštadienį 2—4 val. po pietų. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namu CE 3-7786

— Mažieji lietuvukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo aukais

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8. Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namų telef.: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepią viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

Telef. ofiso: CLIFFside 4-2896
Rezid.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šešt. 2-6 val. popiet. išskyrus šeštad.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St. (antras namas nuo Western Ave.)
Tel.: PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antradienį, treč. ir penkt. 6-9 v. v. ir šeštad. 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVE.
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak. Trečiad., šeštad. ir sekmad. uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIUTE)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1—3 popiet ir nuo 6—8 val. vakaro; šeštad. 1—4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HILLtop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Baudažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YARds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2. Šeštadieniais 10—2 val. po pietų.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai daroma su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda krepiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro. Šeštadieniais iki 4 val. vakaro. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YARds 7-1373

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 29, 1956

SEASON'S GREETINGS

HINSDALE
Animal Cemetery

Clarendon Hills,
Illinois

SEASON'S GREETINGS

May 1957 bring prosperity to all

G. F. Morris Tire Shop
UNiversity 4-2286
1135 Chicago Ave.

Evanston, Ill.

J. VLKS.

Lituanistika Tarybų Lietuvoje

Buvęs Tauragės vidurinio-
sios mokyklos, mokytojų semi-
narijos mokinys, Vytauto D.
universiteto Kaune auklėtinis,
lituanistas, T. Lietuvos mokslų
akademijos lietuvių kalbos ir
literatūros instituto direkto-
riaus pavaduotojas šnektelėjo
per Vilniaus radiją apie litua-
nistikos darbą T. Lietuvoje.
Prieš porą mėnesių apie tai
kalbėjo pats to instituto direk-
torius K. Korsakas, o gruodžio
3 d. buvo leista prabilti jo pa-
vaduotojui J. Kruopui. Jei K.
Korsakas daugiau žvelgė į at-
eities planus, tai Jonas Kruo-
pas nusakė kas jau nuveikta
ir daroma. Jo žodžiais šimt-
mečiais sukurtas ir nepapras-
tai vertingas liaudies kalbos
turtas bus dabar nušviestas
marksizmo šviesoje, tai būsi-
as didelis indėlis į tarybinio mok-
slo lobyną.

Lituanisto Jono Kruopo pagyros

O ką visa ta Jono Kruopo
frazologija sako ir nusako?
Komunistams lietuvių tautos
nėra, o yra tik lietuvių liaudis
ir jos kūryba. Dainos, pasa-
kos, priežodžiai ir kita, tai yra
leninistams-stalinistams tikrai
liaudies kūryba, jei toji kūry-
ba sudėta ne rusų kalba. O jei
rusų kalba, tai toji kūryba va-
dinama rusų tautos kūryba. Ir
šit toji lietuvių liaudies kūry-
ba bus parodyta marksizmo
šviesoje... O kodėl ne leninizmo
šviesoje? Marksizmo teorija taip
toli nesiekė ir nenuneigė tau-
tų buvimo. Nestatė kurios nors
tautos kitų tautų priešakyje.
Nėra ir negali būti baltojo ar
raudonojo mokslo, kaip negali
būti tarybinio ar čigoniško
mokslo. Gal būt, ir yra mok-
slas, įvairiais įrodymais, stebė-
jimais paremtas ir neva mok-
slas tokiais "autoritetais" kaip
Hitleris, Stalinas, Leninas su-
saistytas. Toks "mokslas" nėra
kritikuotinas tokiose šalyse,
kurių tarpe dabar ir pavergtoji
Lietuva.

Anot Jono Kruopo praneši-
mo didysis lietuvių kalbos žo-

dinas pradėtas žodžiais varto-
tais 16 amžiuje ir baigiamas
šiomis dienomis vartojamais
žodžiais. J. Kruopas čia nutyli,
kad į žodyną prikišta komu-
nistinės agitacijos ir daug ko
nieko bendra neturinčio su žo-
dynu.

Lietuvių kalbos žodyno tvar-
kymas pradėtas dar Lietuvos
nepriklausomybės metais.

J. Kruopas pasipasakoja, kad
yra surinkta daugiau kaip du
šimtai tūkstančių dainų ir jų
30,000 su melodijomis. Jos su-
darys net 15 tomų. Visa tai
gražu, bet didžioji tų dainų da-
lis surašyta dar Lietuvos ne-
priklausomybės metais ir iki
šiol neatspausdintos. Vieton
jų yra išleisto lietuvių kalbon
verstos kai kurios rusų dainos,
pasakos, mįslės ir kita, o lietu-
vių tautosakos dalis merdi
rankraščiuose.

Žada tuoj pasirodyti žurna-
las "Literatūra ir kalba". Tai
bus pirmas periodinis leidinys
skirtas lietuvių kalbai nagrinė-
ti.

Bet štai J. Kruopas nusi-
skundžia, kad iki šiol lietuvių
kalbą mokykloms neturima
rimtos lietuvių kalbos grama-
tikos, lietuvių literatūros chre-
stomatijos... O apie Lietuvos
literatūros istorijos vadovėlį
Jonas Kruopas net neprisime-
na — tokio nėra, kaip nėra ir
Lietuvos bendrosios istorijos
vadovėlio. Vieton viso šito ža-
da pasirodyti marksistinė lie-
tuvių literatūros istorija. Tegu
sau... Bet jei toji marksistinė
literatūros istorija bus panaši
į Petro Čvirkos, Salomėjos Nė-
ries monografijas, tai bus berg-
ždžias darbas.

Nepilnos monografijos

J. Kruopas pasipasakojo, kad
yra išleistos didžiųjų rašytojų
monografijos, tarp jų Donelai-
čio, V. Kudirkos, Petro Čvirkos
ir kitų. Taigi, Petras Čvirka
padėtas greta Donelaičio ir V.
Kudirkos. Pamiršta suminėti
Salomėja Nėris, nors ir jos
gražus albumas išleistas.

(Tęsinys 10-am psl.)

SEASON'S GREETINGS

Progressive Matrix Company

517 So. Jefferson Street

WA 2-1204

VAISTŲ PAKIETAI Į LIETUVĄ!

NAUJIENŲ SKAITYTOJAI

Remkime Modernišką Lietuvišką Vaistinę

IDEAL PHARMACY

29 Kelly Square, Worcester, Mass.

Per mūsų vaistinę galima gauti vaistus su apmokėtu maitu į Lietuvą
ir į visus U. S. S. R. kraštus. Mes užlaikome visus vaistus, kurie yra
reikalingi Lietuvoje, kaip Rimifon, streptomycin, vali-
dolo ir nuo reumatizmo antpuolių, vaistų dėl širdies
ir aukšto kraujo spaudimo. Per mūsų vaistinę vaistai
pasiekia Lietuvą į 10 dienų, o į Sibirą ima 22 dienas
oro paštu. Visi siuntėjai per mumis gauna garantiją iš
rusų valdžios. Rašykite mums dėl informacijos.

VYTAUTAS SKRINSKA, Reg. Pharmacist

Ideal Pharmacy vaistinės savininkas ir Notary Public.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune-up) motorai,
stabdžiai, transmisijos ir t. t. Alyva, baterijos ir padangos.
Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veltui.

Nelaimių
pasitaiko.

Mes pataisome.

Leiskite mums
pataisyti
radiatorių.

Ar reikia
pagalbos?

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 1941-53	\$8.25	Mercury 49-51	\$8.95
Chevrolet. All 1937-53	8.25	Oldsmobile 6, 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

IR TAI PAT ČIA NEIŠVARDINTIEMS AUTOMOBILIAMS.
Išmetimo paipą įdedama veltui, jeigu perkama kartu su duslintuvu.
DARBAS ATLIEKAMAS PATYRUSIŲ MECHANIKŲ.
Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmad. uždaryva.

M. ČESAS

1934 West 59th Street

Tel.: GR 6-9136

LIETUVIŲ DĖMESIUI!

NEWARK'E ATIDARYTAS OFISAS SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR

Į UKRAINĄ, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUS KRAŠTUS.

Siunčiame maisto produktus, naujus ir dėvėtus drabužius,
medžiagas, vaistus ir t. t.

SIUNTINIAI IŠSIUNČIAM 48 VALANDŲ BĖGYJE.

— Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą. —

— Siuntiniai pristatomi gavėjui 7-8 savaitių bėgyje. —

Siuntiniai, siunčiami oro paštu, pristatomi 7-10 dienų bėgyje.

Siuntėjas gauna asmeniškus gavėjo pakvitavimus.

VISI SIUNTINIAI SIUNČIAM SU JAU APMOKĖTU

MUITU, IR PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS.

SIŪSKITE SIUNTINIUS GIMINIEČIAMS!

Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto ir 4 val. po pietų.

Reikalaukite katalogų. Rašykite rusiškai arba angliškai.

Netoli Pensylvanijos geležkelio stoties Newark'e.

PACKAGE EXPRESS CO.

314 MARKET ST.

NEWARK, N. J.

Mitchell 2-2452

(Siuntiniai persiunčiami su Parcels to Russia, Inc., leidimu).

Siuntiniai į Lietuvą ir Rusiją

CENTRAL PARCEL SERVICE YRA
VIENINTELĖ ĮSTAIGA CHICAGOJE,
INTURISTO ĮGALIOTA.

Aukštos kokybės vilno-
nės angliškos medžia-
gos. Standartiniai audi-
nių siuntiniai. Standar-
tiniai maisto produktų
siuntiniai.

Reikalaukite mūsų naujų katalogų.
Užsakymai be eilės priimami.

Anti-Polio serumas,
streptomycinas, cortiso-
nas, serpasilis ir kitokie
vaistai pristatomi oro
paštu per keletą dienų.

Jei norite pasiųsti Jūsų pačių sudarytą siuntinį—
prašome paskambinti dėl susitarimo — WABASH
2-9354. Mes žymiai padidinome savo tarnautojų
skaičių ir dabar galime priimti Jūsų siuntinius
daug greičiau, negu pirmiau priimdavome.

Mūsų greitas ir patikimas patarnavimas yra
gerai žinomas čia ir Lietuvoje. Nuo 1947 metų
mes esame pristatę daug dešimčių tūkstančių
siuntinių, nepraradę nė vieno.

Atdara nuo pirmadienio iki penktadienio nuo
9:00 val. ryto iki 4:30 val. po pietų.

Central Parcel Service, Inc.

Suite 1200, 220 So. State St., Chicago 4, Ill.

Tel.: WABASH 2-9354

Mūsų skyrius — Gordon Travel Service turi
didelį patyrimą ruošti keliones į

EUROPĄ ★ AUSTRALIJĄ,
PIETŲ AMERIKĄ IR T. T.

laivais ar lėktuvais. Visi bilietai parduodami
normalia kaina.

Mes turime taip pat informaciją
dėl kelionių į LIETUVĄ.

GORDON TRAVEL SERVICE
Suite 1300
220 So. State Street, Chicago 4.
Tel.: WEBSTER 9-6362

Informacijos
Dėl
Kelionių

(Tęsinys iš 9 psl.)

Betgi Petro Cvirkos ir Salomėjos Nėries monografijos nepilnos. Jose nėra įdėta ką apie juodu savo laiku rašė V. Kapuskas, Z. Angarietis ir bendrai lietuviškai kalbančių komunistų spauda. O vienas ir kitas liet. komunistų spaudoj labai "sultingai" paminėti ir "riebiai" apibūdinti.

Kai ką iš tos kūrybos prisiminkime. Skaitome 1933 m. darbininkų ir kaimo biednuomenės Tilžėje leistą laikraštį "Balsą". Ten randame štai ką įsidėmėtino:

"Ir Petro Serapino (Cvirkos) ir Marijos Giraitės (Salomėjos Nėries) eilės ne kas kitas kaip politinė provokacija, kad tų eilių pagelba, sukompromituoti komunistų spaudą, padėt komunistų priešams apšmeižt komunistus, kaip kraujo geidikus, nupiešt juos sadistais, ir tuom pat sustiprinti kontrevoliucinį frontą prieš komunistus. Tai kartu gera medžiaga ir karo ruošėjams prieš Sovietų sąjungą, koki komunistai žiaurūs, jie tik ir svajoja apie giljotinas, elektros kedes ir pragaro mašinas. Tų 'poetų' provokacija taip bjauri ir šlykšti, kad kiekvienas doresnis žmogus tur šalytis tų niekšų, nes jie gal įvelt į kokius nors nešvarumus, kiekvieną kas su jais suseina. Ir visgi Lietuvoj yra tokių naivių, kurie jiems tiki. Jie nemato Cvirkos niekšingo bendradarbiavimo su fašistais... Jie galvoja ar negalima suvienyt pavienius trečiafrontininkus, surinkt Cvirkas ir panašius elementus, nors pastarieji jau seniai subankrutijo. Petras Serapinas - Cvirka kaip ta politinė prostitutė, kuri savo eiles siuntė ir komunistų spaudoj ir bendradarbiavo fašistų spaudoj".

Šitaip drūtai buvo atsiliepta apie Petrą Cvirką ir Salomėją Nėrį, kurios eiles, anot A. Venclovos, jau lopšio vaikai atmintinai žino.

Mat daugnoris Petras Cvirka

ir kuklioji Salomėja Nėris, abudu pinigų vertę pažinę, sumetė pasitarnaut komunistams ir jų spaudai pasiūsti savo kūrybos eiles. Pasiuntė, ir komunistų spauda šitaip abudu "išgarbino"!

Nepripažinta marksistinė kūryba

O teisybę pasakius, tos eilės nebuvo tokios audringos ir "kruvinos". Rodos, komunistams nebuvo jokio reikalo pykti, bet tos eilės pataikė į SSSR gyvenimo opiausias vietas. Sakysime, kas S. Nėries buvo pasakyta, tai buvo lyg taikinta SSSR žmogui, kuris seniai ant savo kūno dėvėjo švarius baltinius. Štai vienas tokių Marijos Giraitės-Salomėjos Nėries eilėraščių 1932 m. komunistų "Priekalo" Nr. 8 atspausdintas:

Akmenys ir plytos griūva,
mašinos trankos.
Raudonos sienos — plytų
krūvos,

pailsę rankos.
Bus plytinių namų, bus po-
nam

Margas dvaras.
Bus penkių aukštų namas su
balkonais,

Su jaukais buduarais.
Mes skaldom akmenis per
dieną,

Mum draugas — kujis, kal-
tas.

Sugrižę vakare, atrandam
sienas

Šlapias ir šaltas.
Nauji namai vienas ant kito
lipa,

O mes namų neturim.
Numirsim — gausime po
sklypą,

Ties kapinyno durim.
Kas bus rytoj?.. Bedarbiai
valkatos

Gatvėse žvalgosi.
Ruduo ir vėjas šaltas toks
Ir baisiai noris valgyt.

Seniai mūs kūną matė šva-
rūs marškiniai,

Minkštai klotą lova.

Dabar minkštose lovose nu-
tukę tinginiai.

Mums liepta kęst ir garbinti
Jėhovą.

(Tęsinys 11 psl.)

MAY THE COMING SEASON BRING ONE
AND ALL JOY AND HAPPINESS

DAN RYAN

President of the
Board of County Commissioners

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
LINKIME VISIEMS SAVO
KOSTUMERIAMS IR DRAUGAMS

FIRST FEDERAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
OF GARY

545 BROADWAY

GARY, IND.

Tel.: 3-9623

ASSETS OVER \$50,000,000.00

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—SATURDAY, DECEMBER 29, 1956

Naujų Metų proga sveikinu visus
draugus, pažįstamus ir biznierių,
per mane davusius skelbimus į
NAUJIENAS - plačiausiai skaitomą
lietuvišką dienraštį, ir linkiu jiems
sveikatos bei pasisekimo

Aleksas Ambrose

HAPPY NEW YEAR
May 1957 bring prosperity
to all.

Starr Funeral Homes
851 E. 75th Street
TR 4-6600

2324 W. 111th Street
BE 8-6668

HAPPY NEW YEAR

May the coming year bring one
and all peace and prosperity

**Downtown
Dodge - Plymouth**
1200 W. Madison St.

The Workingman's
FRIEND

HAPPY NEW YEAR

May the coming year bring
peace and prosperity to all

Saint Viator Church
4170 Addison St.
Chicago, Ill.

HAPPY NEW YEAR

May the coming year bring
prosperity to all

Wheaton National Bank
11 N. Hale St.
WHEATON, ILL.

HAPPY NEW YEAR

May 1957 bring you joy
and prosperity

OHREM SERVICE
741 W. Armitage
MI 2-0347

SEASON'S GREETINGS

May 1957 bring you peace
and prosperity

**MODERN
STORE FIXTURE CO.**
844 So. Halsted St.
CA 6-4817

HAPPY NEW YEAR

May the coming year bring
prosperity to all

Marx Nursing Home
6166 N. Sheridan Rd.
SH 3-9595

HAPPY NEW YEAR

May the coming year bring
prosperity to all

NORMAL
Taxidermy Studio—
TOM KERRIGAN Prop.
Licensed Taxidermist — Pets
Mounted — Animals — Birds
— Reptiles — Fish — Monkeys
F. SAX, Asst. Mgr.
2435 Indiana Ave., Lansing, Ill.

(Tęsinys iš 10-to psl.)

*Kas dieną kunigai ir ponai
skambina,
Kad vargšams Dievas dangų
duos.
Palikit sau tą 'laime amžiną'
Iš pančių jūsų melas mus ne-
išvaduos!
Gana prieš jus mes nusize-
minom.*

*Mes šiandien nieko nebelau-
kiame iš ponų.
Nugriausime kalėjimą ir pa-
statysim laisvą miestą žė-
mėje*

*Iš plieno ir betono.
Laisvam krašte iš geležies ir
granito
Statysim sau gatves ir nesu-
skaitomus namus.
Tad nebebus nė vieno para-
zito,*

*Nes žemė, miestai, fabrikai
bus mūsų.*

Tas eiles perskaitę, "Balso" rašėivos turėjo įdūkti ir S. Nėrij pavadinti provokatore, nes kas jos eilėse trokštama viso šito, ko iki šios dienos susovietintoj Rusijos imperijoje darbo žmogus neturi. O svarbiausiai: kalėjimai nesugriauti ir darbo žmonių kupini, o mūro namuose nauji raudonieji parazitai gyvena.

Būtų galima ir kitas vieno ir kito eiles čia suminėti, bet užimtų daug vietos, o juo labiau, kad savo turiniu tos P. Cvirkos ir S. Nėries eilės labai panašios, ir komunisto akimis žiūrint, jos tikrai atrodė provokacinės, nors jų autoriai manė, kad rusuose visi viso ko pertekę. Taigi jiedu norėjo iš ten pasipinigauti.

**Dar žodis apie
nepripažintuosius**

O štai dar vienas dėmesio vertas dalykėlis apie P. Cvirką. 1933 m. "Balso" Nr. 8 pasakyta:

"Neapgausi! Į mūsų rankas pakliuvo K. Jankaus rašinys 'Petras Cvirka plagiatorius', kur nėra užpildinėjama ant Cvirkos, bet faktinai mėginama mažyt Cvirkos kalte. Iš K. Jankaus rašinio galima prieiti išvados, kad tai rašė pats Cvirka prisidengęs K. Jankaus vardu, arba rašė koks jo prieteliš, kad palengvint Cvirkaį šlietis prie komunistų. Jei po visų savo niekšybių visgi Cvirka rūpi šlietis prie komunistų, tai tas galima išaiškųt vien provokacijos tikslais. Jei Cvirka rūpi ne stačiai komunistus išdavinėti, tai bent juos kompromituoti".

Ir dar kantrybės. Ten pat toliau skaitome:

"Linija — tai nedidelė nauja menų organizacija, bet jos priešakyj stovi tokis niekšas, kaip Petras Cvirka. Kol jie eis su tokiais niekšais kaip Cvirka, tol su darbininkų menu bendro negalės turėti".

Dar trupučiukas kantrybės: "Mūsų scena — tai nedidelė darbininkiška teatralinė grupė. Kaip girdėjom, ji ruošia spektaklį iš 1905 m., apie kitą veikimą nežinom. Bet už tai žinom, kad jos priešakyj stovi toki asmens kaip Salomėja Nėris. Ji pas darbininkus jokio

Maksim Soburov (viršuje) šiomis dienomis buvo pašalintas iš Sovietų ekonominio planavimo komisijos viršininko pareigų ir jo vieton paskirtas Michail Pervukin (apačioje).

pasitikėjimo negali turėti".

Užteks, būtų galima dar daugiau pacituoti ką apie juodu savo laiku komunistų spauda rašė. Gal kita proga.

Dabar mums rūpėjo pasakyti, kad ir vieno ir kito iš šių rašytojų išleistos nepilnos monografijos. Ten neįdėta apie tuos rašytojus pastabos tokių nuosakiųjų Lenino ir Stalino, atsiprašome dėl Stalino, pasekėjų, kaip Vinco Kapsuko ir Z. Aleksos. Pirmojo vardu net Vilniaus universitetas pavadintas. Tas vyras, turbūt, neklydo taip rašydamas apie vieną ir kitą. Ir visai galimas daiktas, jei Vincas Kapsukas ar Z. Aleksa būtų susilaukę rusų komunistų okupacijos Lietuvoj, tai nė Salomėja Nėris, nė Petras Cvirka nebūtų buvę Lietuvoj iškilingai palaidoti. Jiedu būtų dingę kažkur Sibiro dykumose ir jų kūryba būtų uždrausta dabar skaityti. Vienam ir kitam pasisekė.

Iš čia ir seka Jono Kruopo labai apdairus, atsargus su reikiama duokle "vyresniam broliui" pranešimas apie lituanistikos mokslus Lietuvoj.

SEASON'S GREETINGS

BOVERI RESTAURANT
20 E. Lake Street,
Chicago, Ill.
AN 3-81555

SEASON'S GREETINGS
May 1957 bring peace and
prosperity to all
**HARRY'S STANDARD
SERVICE STATION**
AB 4-8300

11 — NAUJIENOS, CHICAGO 7 ILL.
SATURDAY, DECEMBER 29, 1956

HAPPY NEW YEAR
May the coming year bring
prosperity to all

**THE HOUSE OF
Contoure Coiffures**
Sheridan Rd. at Park Ave.
Phone ID 2-8768 and ID 2-3335
and
North Brook Shopping Plaza
CR 2-1251

HAPPY NEW YEAR

May the coming year bring
prosperity to all

Lerner Textile Co.
1515 West 69th Street

HAPPY NEW YEAR

May the coming year bring
prosperity to all

**McGAVOCK'S
SUNSHINE COTTAGE**
3421 137th St.
ROBBINS, ILL.

Baby Doll Polka Club

wishes one and all a
HAPPY NEW YEAR

Visit us New Years Eve.,

7315 So. Western Ave.

HAPPY NEW YEAR

May the coming year bring
prosperity to all

Chas. Repp Grocery
1810 S. Peoria St.

HAPPY NEW YEAR

May the coming year bring
prosperity to all

**JOE'S STANDARD
SERVICE STATION**
Mannheim Rd. at Route 66
FLEETWOOD 2-0593
La Grange, Ill.
(paste this number on your
windshield)

HAPPY NEW YEAR

May the coming year bring
peace and prosperity to all

LaSalle Cafeteria
531 W. Madison St.
Chicago, Ill.

HAPPY NEW YEAR

Ditto and Ditto

Honnerton Nursery
1 Mi. West of Naperville
on Route 34
NAPERVILLE, ILL.

Los Angeles, Cal.

Tautininkai minės 30 metų sukaktį nuo diktatūros įvedimo Lietuvoje 1926 metais

Neseniai buvo paminėta Lietuvos prezidento a. a. Dr. K. Griniaus 90 metų gimimo sukaktis. Be abejo, gal kas nepatiko ten tautininkams. Išsigalvojo ir jie sukaktį: 30 metų nuo diktatūros įvedimo Lietuvoje. Tautininkai pasiruošę šią "garbingą" sukaktį paminėti toje pačioje vietoje, Scully's restorane, kur bu-

vo paminėta a. a. Dr. K. Griniaus sukaktis. Tautininkai šį paminėjimą pasišovę daryti 1957 metų sausio mėn. 6 d., sekmadienį.

Žinoma, niekas negali ir nenori jiems uždrausti tokį paminėjimą rengti. Tik jie patys, gyvendami didžiosios demokratijos krašte, turėtų suprasti, kad tokie paminėjimai neatitinka J. A. V-bių ir kitų vakarų pasaulio demokratinių kraštų dvasiai ir siekiams. Juk visur norima nusikratyti diktatūros, kokia ji bebūtų, ir ją pamiršti, į tą pusę nę

nepažvelgti. Gi čia žmonės nori pasididžiuoti Lietuvos nelaimė! Gaila, kad tiems "vado" garbintojams vis dar neatsiveria akys.

Los Angeles lietuvių tarpe tėra labai mažas skaičius diktatūrinio režimo garbintojų ar šalininkų. Reikia tikėtis, kad tik "užkietėjusieji" ir buvę "pyrago raikytojai" prie "vado" stalo tepasirodys tame minėjime.

Zen. P.

HAPPY NEW YEAR

Niles Community Bakery
NILES, ILL.

HAPPY NEW YEAR

Anne's Beauty Shop
1414 W. 18th St.
CAnal 6-5246

Skaitykite "N-nas"

*It's Easy to See Why
Standard is
Chicago's Strongest!*

Standard's Exclusive "Safety Features"

CONDENSED STATEMENT OF CONDITION

December 1, 1956

ASSETS

Cash and United States
Government Bonds..... \$ 7,956,292.38

First Mortgage Loans
to Veterans 34,533,060.33 ✓

Conventional First
Mortgage Loans 13,977,922.98

Other Assets..... 1,126,837.54

Office Building
and Equipment 1.00 ✓
\$57,594,114.23

LIABILITIES

Savings Accounts \$47,601,068.60

Federal Home Loan
Bank 2,700,000.00

Other Liabilities 2,211,476.82

Reserves and
Surplus 5,081,568.81 ✓
\$57,594,114.23

1 Our large portfolio of GI mortgages are partially guaranteed by the Veteran's Administration and are considered to be without risk. You find this "Safety Feature" only at Standard.

2 The office building, vault and all equipment are valued at over

\$1,000,000.00 but carried at \$1.00; this is another exclusive "Safety Feature".

3 Our outstanding Reserves and Surplus are known throughout America as a standard of safety for all to try to achieve. Every \$100.00 of your savings is protected by \$110.60.

Save by Mail

We pay postage both ways

Standard Federal Savings

**AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO**

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)

PHONE: Virginia 7-1141